अस्तित्वेकोऽद्य नस्तन्तुः सोऽपि नास्ति यथातथा । मन्दभाग्योऽल्पभाग्यानां तप एकं समाश्रितः । १८२०
जरत्कारुरितिख्यातो वेदवेदाङ्गपारगः । नियतात्मा महात्मा च सुव्रतः सुमहातपाः ।
तेन स्म तपसा लोभात्कृच्छ्रमापादिता वयं । न तस्य भार्य्या पुत्रो वा बान्धवो वाऽस्ति कश्चन ।
तस्मात्लम्बामहे गर्त्ते नष्टसंज्ञा ह्यनाथवत् । स वक्तव्यस्त्वया दृष्ट्वा अस्माकं नाथवत्तया ।
पितरस्तेऽवलम्बन्ते गर्त्ते दीना ह्यधोमुखाः । साधुदारान् कुरुष्वेति प्रजामुत्पादयेति च ।
कुलतन्तुर्हि नः शिष्टस्त्वमेवैकस्तपोधन । यस्त्वं पश्यसि नोब्रह्मन्वीरणस्तम्बमाश्रितान् । १८२१
एषोऽस्माकं कुलस्तम्ब आस्ते स्वकुलवर्द्धनः । यानि पश्यसि वै ब्रह्मन्मूलानीहास्य वीरुधः ।
एते नस्तन्तवस्तात कालेन परिभक्षिताः । यत्त्वेतत्पश्यसि ब्रह्मन्मूलमस्यार्द्धभक्षितं ।
यच्च लम्बामहे गर्त्ते सोऽप्येकस्तप आश्रितः । यमाखुं पश्यसि ब्रह्मन्काल एष महाबलः । स तं ते पारतं मन्दं शनैः क्षपयते तुदन् ।
जरत्कारुं तपोलुब्धं मन्दात्मानमचेतसं । नहि नस्तत्तपस्तस्य तारयिष्यति सत्तम ।
छिन्नमूलान्परिभ्रष्टान्कालोपहतचेतसः । अधः प्रविष्टान्पश्यास्मान्यथादुष्कृतिनस्तथा । १८४०
अस्मासु पतितेष्वत्र सहसर्व्वैः सबान्धवैः । छिन्नः कालेन सोऽप्यत्र गन्ता वै नरकं ततः ।
तपो वाप्यथवा यज्ञो यच्चान्यत्पावनं महत् । तत्सर्व्वमपरं तात न सन्तत्या समं मतं ।
स तात दृष्ट्वा ब्रूयास्तं जरत्कारुं तपोधनं । यथा दृष्टमिदं वाच त्वयाख्येयमशेषतः ।
यथा दारान्प्रकुर्य्यात्स पुत्रानुत्पादयेद्यथा । तथा ब्रह्मंस्त्वया वाच्यः सोऽस्माकं नाथवत्तया ।
बान्धवानां हि तस्येह यथाचात्मकुलं तथा । कस्त्वं बन्धुमिवास्माकमनुशोचसि सत्तम । श्रोतुमिच्छाम सर्व्वेषां को भवानिह तिष्ठति । १८४५

इत्यादिपर्व्वण्यास्तीके पञ्चचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४५ ॥

॥ सौतिरुवाच ॥ एतच्छ्रुत्वा जरत्कारुर्भृशं शोकपरायणः । उवाच तान्पितॄन दुःखाद्बाष्पसन्दिग्धया गिरा ।
॥ जरत्कारुरुवाच ॥ मम पूर्व्वे भवन्तो वै पितरः सपितामहाः । तद्ब्रूत यन्मया कार्य्यं भवतां प्रियकाम्यया ।
अहमेव जरत्कारुः किल्विषी भवतां सुतः । ते दण्डं धारयत मे दुष्कृतेरकृतात्मनः ।
॥ पितरऊचुः । पुत्र दिष्ट्याऽसि संप्राप्त इमं देशं यदृच्छया । किमर्थञ्च त्वया ब्रह्मन्नकृतो दारसंग्रहः ।
॥ जरत्कारुरुवाच । ममायं पितरो नित्यं ह्यर्थः परिवर्त्तते । ऊर्द्ध्वरेताः शरीरं वै प्रापयेयममुत्र वै । १८५०
न दारान्वै करिष्येऽहमिति मे भावितं मनः । एवं दृष्ट्वा तु भवतः शकुन्तानिव लम्बतः ।
मया निवर्तिता बुद्धिर्ब्रह्मचर्य्यात्पितामहाः । करिष्ये वः प्रियं कामं निवेक्ष्येऽहमसंशयं ।
सनाम्नीं यद्यहं कन्यामुपलप्स्ये कदाचन । भविष्यति च या काचिद्भैक्षवत्स्वयमुद्यता ।
प्रतिगृहीता तामस्मि न भेरयञ्च यामहं । एवंविधमहं कुर्य्यां निवेशं प्राप्नुयां यदि ।
अन्यथा न करिष्येऽहं सत्यमेतत्पितामहाः । तत्र चोत्पत्स्यते जन्तुर्भवतां तारणाय वै । शाश्वताश्चाव्ययाश्चैव तिष्ठन्तु पितरो मम । १८५५